

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2016 – 2019

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	2
1.	Wprowadzenie	2
2.	Diagnoza środowiska i problemu	3
3.	Podstawa prawna.....	5
II.	POSTANOWIENIA OGÓLNE	5
1.	Koordynator programu	5
2.	Czas realizacji programu	6
3.	Odbiorcy programu	6
4.	Cele i zadania programu	7
III.	REALIZATORZY PROGRAMU	11
IV.	POSTANOWIENIA KOŃCOWE	12
1.	Źródła finansowania programu	12
2.	Monitorowanie przebiegu programu	12

I. WSTĘP

1. Wprowadzenie.

Obowiązek opracowania i realizacji 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny nakłada ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z artykułem 176 pkt 1 w/w ustawy; opracowanie i realizacja programu należy do zadań własnych gminy. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym kręgiem środowiskowym, do którego dziecko wchodzi już przez sam fakt narodzin i trwa aż do momentu osiągnięcia dojrzałości społecznej.

Rodzina to podstawowe i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej, społecznej i materialno-bytowej.

W dalszym ciągu należy skupić się na dobru dzieci, które potrzebują opieki, troski, zainteresowania oraz i pomocy ze strony dorosłych. Rodzina jest też naturalnym środowiskiem socjalizującym. Może wspierać lub ograniczać procesy adaptacji młodego człowieka do życia w społeczeństwie.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, które wywierają dysfunkcyjny wpływ na rodzinę. Do takich zjawisk możemy zaliczyć czynniki takie jak bezrobocie, długotrwała choroba, uzależnienia, przestępczość, przemoc, brak umiejętności wychowawczych, zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich.

Rodzina w szczególny sposób powinna opiekować się i wychowywać dziecko oraz dbać o jego prawidłowy rozwój, ochronę zdrowia, umożliwienie edukacji oraz rozwijanie wartości, tradycji, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie.

Rodzina powinna skutecznie przeciwdziałać niekorzystnym zjawiskom zarówno w okresie dzieciństwa jak i w okresie dojrzewania młodzieży. Nie zawsze tak to wygląda w wypełnieniu funkcji opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych wobec dzieci, rodzina zwłaszcza

określona jako dysfunkcyjna jest wspierana przez placówki opiekuńczo – wychowawcze i socjoterapeutyczne.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc im może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym (w tym sąsiedzkim), sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, służbą zdrowia, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą pomocy tańszą i bardziej skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Dlatego działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są ze względów społecznych i ekonomicznych szczególnie wskazane także z uwagi na obniżenie kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

2. Diagnoza środowiska i problemu

Gmina Mielno jest gminą wiejską, w której jest osiem sołectw: Gąski, Sarbinowo, Chłopy, Niegoszcz, Mielenko, Mielno, Unieście i Łazy.

Na terenie gminy funkcjonują:

- 2 szkoły podstawowe i jedno gimnazjum,
- jedno przedszkole w Mielnie i jeden oddział przedszkolny w Sarbinowie,
- baza sportowa: hala sportowa w Mielnie, stadion sportowy w Mielnie, kompleks rekreacyjno – sportowy w Mielenku i w Mielnie, boisko sportowe „Orlik” w Gąskach, kompleks rekreacyjno – sportowy w Unieściu,
- 3 placówki wsparcia dziennego: 2 prowadzone w formie opiekuńczej (świetlica „Rybacówka” w Unieściu z filią – świetlica „Akwarium” w Mielnie), jedna prowadzona w formie specjalistycznej (świetlica socjoterapeutyczna „Promyk” w Gąskach).

Placówki te wspierają rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji. Zapewniona jest pomoc rodzinie i dzieciom sprawiającym problemy wychowawcze, zagrożone demoralizacją, przestępczością lub uzależnieniami. Placówki te zapewniają opiekę, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę organizację imprez okolicznościowych i integracyjnych, wyjazdów grupowych oraz warsztatów dla rodziców.

Z danych Urzędu Gminy w Mielnie wynika, że na koniec 2015 roku w gminie zamieszkiwało 4.792 mieszkańców w tym 2.471 kobiet i 2.321 mężczyzn, a skala bezrobocia przedstawiała się następująco:

	Rok 2015
Bezrobotni ogółem	255
W tym kobiet	129
Bezrobotni z prawem do zasiłku	58
W tym kobiet	37

Poniższa tabela obrazuje przyczyny przyznania pomocy społecznej.

Przyczyna	Rok 2015 (liczba rodzin)
Ubóstwo	110
Bezrobocie	61
Niepełnosprawność	45
Długotrwała lub ciężka choroba	43
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	10
Rodziny niepełne	10
Alkoholizm lub narkomania	5
Potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	13
Przemoc w rodzinie	0
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2

Od roku 2012 w strukturze organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielnie-Unieście zatrudniani są asystenci rodziny . W 2015 roku zatrudnionych było 2 asystentów rodziny , którzy we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikami socjalnymi opracowali plany pracy z rodzinami, w ramach których zostało udzielone następujące wsparcie:

- wzmocnienie roli i funkcji rodzin,
- rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin,
- podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodzin,
- dążenie do reintegracji rodzin,
- pomoc w opiece i wychowaniu dzieci,
- pomoc w dostępie do poradnictwa specjalistycznego.

3. Podstawa prawna

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016-2019 określa zadania własne gminy wynikające z :

1. Ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. 2015r., poz. 332 z późn.zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015r., poz.163 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r. poz. 1390)

II. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Koordynator programu.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2019 jest Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielnie-Unieście.

2. Czas realizacji programu.

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2016-2019. Jest to dokument otwarty, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

3. Odbiorcy programu.

1. Adresatami programu są rodziny mieszkające na terenie Gminy Mielno przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (rodziny dotknięte bezrobociem, ubogie, doświadczające przemocy domowej, uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych używek, małoletnie matki, małoletni ojcowie oraz rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia swoim i dzieci, zdarzeniami losowymi jak również sytuacjami kryzysowymi, itp.), zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.
2. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Zadania	Realizatorzy
Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	GOPS
Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego – psycholog, prawnik.	GOPS, PCPR, UG
Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych	GOPS
Współpraca i wymiana informacji z instytucjami, organizacjami, działającymi na rzecz dziecka i rodziny	GOPS, PCPR,UG, Sąd
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej	GOPS
Podnoszenie kompetencji służb działających na rzecz dziecka	GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, UG,

	Kierownicy Świetlic
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	Kierownicy Świetlic, GOPS

4. Cele i zadania programu.

Cel główny programu:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz tworzenie warunków sprzyjających jej prawidłowemu funkcjonowaniu. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie zachowań dysfunkcyjnych.

Cele szczegółowe:

- Diagnozowanie i analiza środowiska rodzinnego.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.
- Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa (psycholog, prawnik, inni specjaliści, którzy są potrzebni rodzinie)
- Podejmowanie działań profilaktycznych - współpraca,
- Wspieranie rodziny w wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej,
- Podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną.

Zadania	Wskaźniki realizacji działań	Przewidywana wartość wskaźnika na koniec roku	Osoba, zespół, partnerzy odpowiedzialni za realizację
Podjęmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny			
Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami i motywowanie do leczenia/terapii, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z dziećmi	- Liczba rodzin z uzależnieniami, - Liczba osób, które podjęły leczenie/terapię, - Liczba spraw skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	10 3 5	- GOPS (pracownicy socjalni oraz pracownik do spraw świadczeń), - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz zapobieganie szerzeniu się patologii wśród dzieci i młodzieży	- Liczba Niebieskich Kart, - Liczba spraw skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Liczba spraw skierowanych do sądu o wgląd w sytuację rodziny	3 5 3	- GOPS (pracownicy socjalni), - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Rodziny
Realizowanie projektów mających na celu wspieranie rodziny	Liczba projektów realizowanych na terenie Gminy Mielno	3	- GOPS (pracownicy socjalni oraz pracownik do spraw świadczeń, kierownicy i wychowawcy placówek wsparcia dziennego), - Organizacje pozarządowe, - PCPR, - Placówki wsparcia dziennego.
Wspieranie rodziny w wychowaniu dziecka oraz w pełnieniu funkcji opiekuńczej i wychowawczej			
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej – dożywianie dzieci w szkołach, przedszkolach, współfinansowanie wypoczynku	- Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej i rzeczowej, - Liczba dzieci otrzymujących dożywianie, - Liczba dzieci uczestniczących w współfinansowanym wypoczynku.	100 50 5	GOPS (pracownicy socjalni oraz pracownik do spraw świadczeń)
Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze	- Liczba asystentów rodziny, - Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	2 10	- GOPS, - Asystent/ci rodziny

Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, pomoc w odrabianiu lekcji	- Liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego, - Liczba placówek wsparcia dziennego	60 3	Kierownicy i wychowawcy placówek wsparcia dziennego
Praca z rodziną – poradnictwo specjalistyczne (m.in. psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne)	Ilość rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego	50	- GOPS (pracownicy socjalni), - PCPR, - specjaliści
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	liczba rodzin objętych pomocą	4	GOPS
Podjęmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.			
Utrzymywanie kontaktów dzieci z rodzicami biologicznymi z wyjątkiem przypadków w których sąd zakazał takich kontaktów	Liczba rodzin w których podjęto takie działania	4	- GOPS (pracownicy socjalni), - Szkoły, - Przedszkole, - Kuratorzy, - PCPR
Udzielanie pomocy rodzinom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej	Liczba osób objętych wsparciem	4	- KIS, - GOPS (pracownicy socjalni), - PUP Koszalin
Tworzenie możliwości do podnoszenia kwalifikacji, odbywania kursów i szkoleń przez pracowników i specjalistów	- Liczba osób, które podniosły swoje kwalifikacje, - Liczba osób, które ukończyły kursy lub szkolenia	2 5	Pracownicy podmiotów działających na rzecz pracy z rodziną
Promowanie i organizowanie różnorodnych form integracji rodziny ze społecznością lokalną.			
Środowiskowe spotkania rodzin organizowane przez instytucje kościelne, kulturalne i oświatowe	- Liczba rodzin uczestniczących w integracji - Liczba imprez organizowanych na terenie gminy	50 5	- Organizator społeczności lokalnej, pracownicy socjalni - Organizacje pozarządowe - Placówki wsparcia dziennego - Urzednicy Urzędu Gminy

			• Przedstawiciele oświaty
Umacnianie więzi rodzinnych poprzez wymianę doświadczeń międzypokoleniowych	• Ilość dzieci i dorosłych uczestniczących w przedsięwzięciach	• 80	• Organizator społeczności lokalnej, pracownicy socjalni • Placówki wsparcia dziennego • Organizacje pozarządowe • Urzędnicy Urzędu Gminy • Przedstawiciele oświaty
Organizowanie wystaw, koncertów, pokazów i innych form prezentujących międzypokoleniowe osiągnięcia rodzinne w różnorodnych dziedzinach	• Liczba imprez organizowanych na terenie gminy	• 10	• Organizator społeczności lokalnej, pracownicy socjalni • Placówki wsparcia dziennego • Organizacje pozarządowe • Urzędnicy Urzędu Gminy • Przedstawiciele oświaty
Wspieranie tworzenia lokalnych koalicji na rzecz rodziny	• Ilość spotkań	• 10	• Organizator społeczności lokalnej, pracownicy socjalni • Placówki wsparcia dziennego • Organizacje pozarządowe • Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy Rodziny • Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Zespół ds. Asysty Rodzinnej

III. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie-Unieściu, jednak założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2019 w Gminie Mielno powinny realizować wszystkie podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty bądź osoby specjalizujące się i mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji programu współpracować powinny:

- Właściwe referaty, sekcje i stanowiska Urzędu Gminy w Mielnie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mielnie-Unieściu,
- Klub Integracji Społecznej,
- Placówki Wsparcia Dziennego (w Unieściu, Mielnie, Gąskach),
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Szkół w Mielnie,
- Szkoła Podstawowa w Sarbinowie,
- Przedszkole w Mielnie,
- Oddział Przedszkolny w Sarbinowie,
- Policja,
- Straż Gminna,
- Ośrodek Zdrowia w Mielnie,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Biblioteka w Mielnie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie,
- Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie,
- Organizacje pozarządowe,
- Kościoły i związki wyznaniowe

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Źródła finansowania programu.

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2019 w Mielnie są środki finansowe poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także środki uzyskane z dotacji i środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

2. Monitorowanie przebiegu programu.

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będzie poprzez przedkładanie w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy sprawozdań z realizacji Programu, sporządzonych na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji.

Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu telefonicznego, o którym mowa w art.187 ust.3.